



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2016. gada 30. novembrī*

Apelācija — Valsts atbalsts — Finanšu pasākumi par labu France Télécom — Akcionāra avansa projekts — Publiski Francijas valsts pārstāvju paziņojumi — Lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu — Jēdziens “atbalsts” — Jēdziens “ekonomiska priekšrocība” — Informēta privātā ieguldītāja kritērijs — Vispārējās tiesas pienākums norādīt pamatojumu — Pārbaudes tiesā robežas — Apstrīdētā lēmuma sagrozīšana

Lieta C-486/15 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2015. gada 14. septembrī iesniedza,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *C. Giolito*, *B. Stromsky*, *D. Grespan* un *T. Rusche*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējie lietas dalībnieki –

Francijas Republika, ko pārstāv *G. de Bergues* un *D. Colas*, kā arī *J. Bousin*, pārstāvji,

prasītāja lietā T-425/04 RENV,

Orange, agrāk – *France Télécom*, Parīze (Francija), ko pārstāv *S. Hautbourg* un *S. Cochard-Quesson*, advokāti,

prasītāja lietā T-444/04 RENV,

Vācijas Federatīvā Republika,

persona, kas iestājusies lietā T-425/04 RENV.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents),

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

* Tiesvedības valoda – franču.

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savu apelācijas sūdzību Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2015. gada 2. jūlija spriedumu Francija un *Orange*/Komisija (T-425/04 RENV un T-444/04 RENV, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2015:450), ar kuru tā atcēla Komisijas 2004. gada 2. augusta Lēmuma 2006/621/EK par valsts finansiālo atbalstu, ko piešķirusi Francija par labu *France Télécom* (OV 2006, L 257, 11. lpp; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”), 1. pantu.

Tiesvedības priekšvēsture

- 2 Tiesvedības priekšvēstures kopsavilkums ir ietverts pārsūdzētā sprieduma 1.–98. punktā. Šīs apelācijas sūdzības izskatīšanai nozīmīgie apstākļi ir norādīti turpinājumā.

Lietas vispārējie apstākļi

- 3 *France Télécom*, vēlāk kļuvusi par *Orange* (turpmāk tekstā – “FT”), kas ir telekomunikāciju tīklu un pakalpojumu operators un piegādātājs, ir dibināta 1991. gadā kā publisko tiesību juridiskā persona, un kopš 1996. gada 31. decembra tai ir akciju sabiedrības statuss. Kopš 1997. gada oktobra FT tiek kotēta biržā. 2002. gadā Francijas valstij piederēja 56,45 % FT kapitāldaļu, bet pārējās kapitāldaļas bija sadalītas starp privātpersonām (32,25 %), paškontroli (8,26 %) un uzņēmuma darbiniekiem (3,04 %).
- 4 2002. gada pirmajā ceturksnī FT publicēja savus pārskatus par 2001. gadu. Tajos bija uzrādīts EUR 63,5 miljardu neto parāds un EUR 8,3 miljardu zaudējumi.
- 5 Laikposmā no 2002. gada marta līdz jūnijam reitinga aģentūras *Moody's* un *Standard & Poor's* (turpmāk tekstā – “S & P”) pazemināja FT reitingu un arī samazināja tā perspektīvu uz negatīvu. Konkrēti, 2002. gada 24. jūnijā *Moody's* samazināja FT īstermiņa un ilgtermiņa parādsaistību reitingu līdz pēdējai kreditreitinga “investīcijām drošs līmenis” pakāpei. Vienlaikus būtiski pazeminājās FT akciju cena.
- 6 Attiecībā uz FT finansiālo situāciju Francijas ekonomikas, finanšu un rūpniecības ministrs (turpmāk tekstā – “ekonomikas ministrs”) intervijā, kas publicēta 2002. gada 12. jūlijā dienas laikrakstā *Les Échos* (turpmāk tekstā – “2002. gada 12. jūlija paziņojums”), paziņoja:

“Ar 55 % kapitāla mēs esam vairākuma akcionārs [...]. Valsts kā akcionāre rīkosies kā saprātīgs investors, un, ja [FT] saskartos ar grūtībām, mēs veiksīm attiecīgus pasākumus [...]. Es atkārtāju, ka, ja [FT] būs finansējuma problēmas, taču tas tā šodien nav, valsts pieņemtu nepieciešamos lēmumus, lai tās tiktu atrisinātas. Jūs atgriežaties pie baumām, ka tiks palielināts kapitāls [...]. Pavisam noteikti nē! Es vienīgi apstiprinu, ka mēs vajadzīgajā laikā veiksīm attiecīgus pasākumus. Ja tas būs nepieciešams [...].”

- 7 Šajā pašā datumā S & P publicēja paziņojumu presei, kas bija izteikts šādā redakcijā:

“FT varētu saskarties ar zināmām grūtībām refinansēt savus obligāciju parādus, kuru maksājuma termiņš ir 2003. gads. Tomēr [Francijas] valsts norādījums patur FT novērtējumu investīcijām [drošā] līmenī. [...]. Francijas valsts – kam pieder 55 % [FT] – skaidri norādīja [S & P], ka tā rīkosies kā saprātīgs investors un ka tā pieņemtu attiecīgus mērus, ja FT nāktos saskarties ar grūtībām. [FT] ilgtermiņa novērtējums samazināts līdz BBB- [...]”

- 8 2002. gada 12. septembrī Francijas iestādes paziņoja, ka tās ir pieņēmušas *FT* izpilddirektora demisiju.
- 9 2002. gada 13. septembrī *FT* publicēja savus pusgada pārskatus, kuri apstiprināja, ka 2002. gada 30. jūnijā *FT* konsolidētais pašu kapitāls bija negatīvs EUR 440 miljonu apmērā un ka tās neto parāds sasniedza EUR 69,69 miljardus, no kuriem EUR 48,9 miljardus veidoja parāda vērtspapīri, kuru samaksas termiņš beigsies laikposmā no 2003. līdz 2005. gadam. Saskaņā ar šiem pašiem pusgada pārskatiem *FT* apgrozījums bija palielinājies par 10 % salīdzinājumā ar to pašu periodu 2001. finanšu gadā, peļņai, neieskaitot amortizāciju, sasniedzot EUR 6,87 miljardus, kas saskaņā ar iepriekšējo gadu datiem ir palielinājums par 13,3 % un saskaņā ar *pro forma* datiem – par 9,8 %, un peļņai, neieskaitot procentus un nodokļu nomaksu, sasniedzot EUR 3,18 miljardus, kas saskaņā ar *pro forma* datiem ir palielinājums par 15 %. Ienākumi pēc finanšu izdevumiem (EUR 1,75 miljardi), bet neieskaitot nodokļu nomaksu, kapitāldaļu ieguldījumus un mazākuma līdzdalību, izņemot ārkārtas pozīcijas, bija EUR 718 miljoni salīdzinājumā ar EUR 271 miljonu 2001. gada 30. jūnijā. Brīvās naudas plūsma no darījumiem sasniedza EUR 3,6 miljardus, kas ir par 15 % vairāk nekā 2001. gada pirmajā pusgadā.
- 10 2002. gada 13. septembra paziņojumā presei par *FT* finansiālo situāciju Francijas iestādes paziņoja:

“Pēc pirmajā pusgadā konstatētajiem ārkārtas zaudējumiem [*FT*] atrodas situācijā, kad jāaskaras ar smagu pašu kapitāla nepietiekamību. Šāda finansiālā situācija vājina [*FT*] potenciālu. [Francijas] valdība tādēļ ir nolēmusi pilnībā īstenot savu atbildību [...]. Apzinoties jauno situāciju, kas radusies lielā rēķinu samazinājuma dēļ, [bijušais *FT* izpilddirektors] piedāvāja [Francijas] valdībai savu demisiju, un valdība to pieņēma. Šī demisija stāsies spēkā valdes sēdē, kas notiks vistuvākajās nedēļās un kuras laikā tiks stādīts priekšā jaunais prezidents [...]. Jaunais prezidents ļoti ātri piedāvās valdei rēķinu [pārskatu] atveseļošanas plānu, kas ļautu [*FT*] izkļūt no parādiem un atjaunot finansiālo struktūru, tajā pašā laikā saglabājot stratēģiskās priekšrocības. [Francijas] valsts atbalstīs [*FT*] šī plāna īstenošanā un no savas puses dos ieguldījumu ļoti būtiskā [*FT*] pašu kapitāla palielināšanā saskaņā ar plānojumu un noteikumiem, kas jādefinē atkarībā no tirgus nosacījumiem. Tad [Francijas] valsts, ja tas būs nepieciešams, īsteno pasākumus, kas ļautu [*FT*] izvairīties no jebkādam finansiālām grūtībām.”

- 11 Tajā pašā dienā *Moody's* paziņojumā presei izmainīja *FT* parāda perspektīvu no negatīvas uz stabilu; tajā it īpaši ir norādīts:

“*Moody's* uzticību bija stiprinājis valdības paziņojums, kas vēl reizi apstiprināja tās stingro atbalstu [*FT*]. Pat ja *Moody's* turpina izteikt norūpēšanos par finansiālā riska vispārējo līmeni un jo īpaši saistībā ar [*FT*] trauislo likviditātes situāciju, *Moody's* uzticība pieauga saistībā ar to, ka Francijas valdība atbalstīs [*FT*], ja Uzņēmumam nāktos saskarties ar problēmām, atmaksājot savu parādu.”

- 12 2002. gada 2. oktobrī tika iecelts jauns *FT* izpilddirektors. Paziņojums presei, kurā tika paziņots par šo iecelšanu, bija izteikts šādi:

“Pēc [*FT*] valdes ierosinājuma Ministru padome [*Conseil des ministres*] nolēma iecelt [jauno *FT* izpilddirektoru] [...]. Šajā nolūkā jaunais prezidents [izpilddirektors] nekavējoties uzsāks [*FT*] īpašuma aprakstīšanu, kuras rezultāti tuvākajās nedēļās tiks iesniegti valdei un uz kuriem tiks balstīts finansiālās atveseļošanas un stratēģiskās attīstības plāns, kas ļaus samazināt [*FT*] parādu, tajā pašā laikā nostiprinot tā[s] priekšrocības. Šajā sakarā [jaunais *FT* izpilddirektors] saņems [...] atbalstu [no valsts kā akcionāres], kas ir apņēmusies īstenot visu savu atbildību. [Francijas] valsts sniegs savu atbalstu atveseļošanas pasākumu īstenošanā un no savas puses dos ieguldījumu [*FT*] pašu kapitāla palielināšanā saskaņā ar nosacījumiem, kas tiks noteikti ciešā saistībā ar [*FT*] prezidentu un valdi. Kā [Francijas] valsts to jau ir norādījusi, tā šajā laikā sprīdī, ja būs tāda nepieciešamība, īsteno pasākumus, kas ļaus [*FT*] izvairīties no jebkādam finansējuma problēmām.”

- 13 2002. gada 19. novembrī Francijas iestādes nosūtīja Eiropas Kopienų Komisijai “informatīvu paziņojumu”, kurā, pirmkārt, bija izklāstīta *FT* tābrīža finansiālā situācija, vienlaikus norādot, ka “tā savu darbu veic izcili”, un, otrkārt, tās paziņoja savu nodomu piedalīties *FT* rekapitalizācijā atbilstoši tirgus nosacījumiem, izskaidrojot to dalības *FT* atveseļošanas plānā noteikumus. Šajā paziņojumā Francijas iestādes it īpaši precizēja:

“Lai dotu [*FT*] nepieciešamo rīcības brīvību iekļūšanai tirgū saskaņā ar vislabākajiem nosacījumiem un vispiemērotākajā laikā, [Francijas] valsts ir nolēmusi pasteidzināt savu dalību kapitāla palielināšanā, izmantojot akcionāra avansu, kas tiks pārvērstas kapitālā jaunu vērtspapīru emisijas brīdī. Šī avansa summa atbildīs [Francijas] valsts pilnīgai vai daļējai dalībai kapitāla palielināšanā nākotnē un varēs sasniegt līdz [EUR] 9 [miljardiem]. Šis avanss būs īslaicīgs, un tā pārvēršana vērtspapīros būs obligāta. Tas būs atkarīgs tikai no [*FT*] vajadzībām laika gaitā. Turklāt tas tiks izmaksāts saskaņā ar attiecīgajā brīdī spēkā esošajiem tirgus nosacījumiem, un procenti tiks iekļauti kapitālā.

Lai īstenotu savu dalību [*FT*] atveseļošanas plānā, [Francijas] valsts plāno izmantot *ERAP*, [Francijas] valsts rūpniecības un tirdzniecības uzņēmumu, kas piešķirs [*FT*] akcionāra avansu un kura mērķis būs kļūt par nozīmīgu [*FT*] akcionāru, kad šis avanss tiks pārvērstas kapitālā. Tā kā šī uzņēmuma bilances aktīvā būs ietvertas valsts kapitāldaļas [*FT*], tā bilances pasīvā būs obligāciju parāds. Šī izvēle par labu *ERAP* atspoguļo [Francijas] valsts vēlmi skaidri identificēt piešķirto patrimonālo atbalstu atsevišķas struktūras formā.”

- 14 *FT* valdes 2002. gada 4. decembra sanāksmes laikā jaunā *FT* vadība iepazīstināja ar rīcības plānu “*France Télécom* Mērķi 2005” (turpmāk tekstā – “plāns “Mērķi 2005””), ar kuru bija paredzēts līdzsvarot *FT* bilanci, palielinot pašu kapitālu līdz EUR 15 miljardiem.
- 15 Iepazīstināšana ar plānu “Mērķi 2005” notika vienlaicīgi ar ekonomikas ministra 2002. gada 4. decembra paziņojumu presei (turpmāk tekstā – “2002. gada 4. decembra paziņojums”), saskaņā ar kuru:

“Ekonomikas [...] ministrs apstiprina [Francijas] valsts atbalstu rīcības plānam, ko [*FT*] valde apstiprinājusi [2002. gada] 4. decembrī. 1) Grupa [*FT*] veido viendabīgu rūpniecisku kompleksu, kura paveiktais ir ievērojams cīņā. Tomēr [*FT*] šodien ir jāsastopas ar nesabalansētu finansiālo struktūru, ar nepietiekamu pašu kapitālu un ar nepieciešamību veikt refinansējumu vidējā termiņā. Šīs situācijas iemesls ir iepriekš neveiksmīgās investīcijas, kas bija slikti ieguldītas un veiktas pie visaugstākajiem biržas kursiem un, plašāk ņemot, mainoties tirgiem. [*FT*] neiespējamība finansēt savu attīstību citādi kā ar parādiem [...] vēl saasināja šo situāciju. 2) [Francijas] valsts, vairākuma akcionāre, pieprasīja jaunajiem vadītājiem [jaunajai vadībai], lai viņi [tā] atjauno [*FT*] finansiālo līdzsvaru, tajā pašā laikā saglabājot grupas integritāti [...]. 3) Ņemot vērā vadītāju [vadības] izstrādāto rīcības plānu un investīciju atgūšanas perspektīvas, [Francijas] valsts piedalīsies pašu kapitāla palielināšanā [p]ar EUR 15 miljardiem proporcionāli savām kapitāldaļām jeb ar investīciju EUR 9 miljardu apmērā. [Francijas] valsts kā akcionāre tādējādi uzskata, ka rīkojas kā saprātīgs investors. [*FT*] būs jādefinē nosacījumi un precīzi termiņi pašu kapitāla palielināšanai. [Francijas] valdība vēlas, lai šī operācija norisinās, ļoti nopietni ņemot vērā [*FT*] individuālo akcionāru un akcionāru darbinieku situāciju. Lai dotu [*FT*] iespēju uzsākt tirgus darījumu visizdevīgākajā brīdī, [Francijas] valsts ir gatava pasteidzināt savu līdzdalību pašu kapitāla palielināšanā, izdarot īslaicīgu akcionāra avansu, kas tiks nodots [*FT*] rīcībā un atmaksāts pēc tirgus nosacījumiem. 4) *ERAP* [...] tiks nodota visa [Francijas] valsts līdzdalība [*FT*]. Tas uzņemsies parādus finanšu tirgos, lai finansētu valsts daļu [*FT*] pašu kapitāla palielināšanā.”

- 16 2002. gada 11. un 12. decembrī *FT* veica divas secīgas obligāciju emisijas par kopējo summu EUR 2,9 miljardi.
- 17 2002. gada 20. decembrī *ERAP* nosūtīja *FT* parafētu un parakstītu akcionāra avansa līguma projektu (turpmāk tekstā – “akcionāra avansa projekts”). *FT* šī līguma projektu neparakstīja, un akcionāra avanss tā arī netika piešķirts.

- 18 2003. gada 15. janvārī *FT* paņēma aizņēmumu, emitējot obligācijas EUR 5,5 miljardu apmērā. Šie obligāciju aizņēmumi netika nodrošināti ar valsts nodrošinājumu vai galvojumu.
- 19 2003. gada 10. februārī *FT* atjaunoja daļu no sindicētā kredīta, kura atmaksas termiņš tuvojās beigām, EUR 15 miljardu apmērā.
- 20 2003. gada 4. martā tika uzsākta pašu kapitāla palielināšanas operācija, kas bija paredzēta plānā “Mērķi 2005”. 2003. gada 24. martā *FT* palielināja kapitālu par EUR 15 miljardiem. Francijas valsts piedalījās šajā operācijā ar EUR 9 miljardiem proporcionāli savai kapitāldaļai *FT*. EUR 6 miljardi tika nodrošināti ar banku sindikātu, kurā iesaistījās 21 banka. Šī operācija tika noslēgta 2003. gada 11. aprīlī.
- 21 *FT* 2002. finanšu gadu noslēdza ar apmēram EUR 21 miljardu lieliem zaudējumiem un ar gandrīz EUR 68 miljardus lielu neto finanšu parādu. *FT* 2003. gada 5. martā publicētie 2002. finanšu gada pārskati parādīja apgrozījuma pieaugumu par 8,4 %, peļņas, neskaitot amortizāciju, pieaugumu par 21,1 % un peļņas, neskaitot procentus un nodokļu nomaksu, pieaugumu par 30,9 %. Francijas valstij 2003. gada 14. aprīlī piederēja 58,9 % no *FT* kapitāla, no tiem 28,6 % – ar *ERAP* starpniecību.

Administratīvā procedūra un apstrīdētais lēmums

- 22 2002. gada 4. decembrī Francijas Republika saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu un Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL 88. panta] piemērošanai (OV 1999, L 83, 1. lpp.), 2. pantu informēja Komisiju par finanšu pasākumiem, kas paredzēti plānā “Mērķi 2005”, tostarp par akcionāra avansa projektu.
- 23 2003. gada 22. janvārī *Bouygues SA* un *Bouygues Télécom SA* (turpmāk tekstā abas kopā – “sabiedrības *Bouygues*”) – divas saskaņā ar Francijas tiesībām dibinātas sabiedrības, no kurām pēdējā minētā darbojas Francijas mobilās telefonijas tirgū, – vērsās Komisijā ar sūdzību saistībā ar noteiktu valsts atbalstu, ko Francijas valsts *FT* refinansēšanas ietvaros piešķirusi pēdējai minētajai. Konkrētāk, šī sūdzība attiecās, pirmkārt, uz paziņojumu par Francijas valsts investīciju EUR 9 miljardu apmērā un, otrkārt, 2002. gada 12. jūlija, 13. septembra un 2. oktobra paziņojumiem (turpmāk tekstā – “kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi”).
- 24 2003. gada 31. janvāra vēstulē Komisija informēja Francijas Republiku par savu lēmumu uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru attiecībā uz finanšu pasākumiem, ko ieviesusi Francijas valsts *FT* atbalstam (turpmāk tekstā – “lēmums uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru”) (OV 2003, C 57, 5. lpp.). Komisija aicināja ieinteresētās puses iesniegt savus apsvērumus par attiecīgajiem pasākumiem.
- 25 2004. gada 3. augustā Komisija informēja Francijas iestādes par apstrīdēto lēmumu.
- 26 Minētā lēmuma preambulas 185. apsvērumā, kas ir ietverts šī lēmuma 6. nodaļā “Šī lēmuma objekts”, Komisija ir it īpaši norādījusi, ka paziņotie pasākumi nevar tikt analizēti, “neņemot vērā [Francijas] valdības paziņojumus laikā no 2002. gada jūlija līdz decembrim”. Būtībā ar tiem Francijas iestādes esot paudušas savu vēlmi veikt atbilstošus pasākumus, lai atrisinātu *FT* finansiālās grūtības. Akcionāra avansa projekts esot bijusi šo iestāžu iepriekš izteikto nodomu realizācija.
- 27 Apstrīdētā lēmuma preambulas 186. apsvērumā Komisija ir norādījusi:
- “Šajā gadījumā Komisija konstatē, ka pirms 2002. gada decembra pasākumiem, par kuriem tika izdarīts paziņojums, Francijas varasiestādes kopš [2002. gada] jūlija bija izdarījušas vairākus paziņojumus un pasākumus. Pirmkārt, šie paziņojumi un pasākumi ļauj labāk saprast [2002. gada] decembra pasākumu iemeslus un iespaidu. Otrkārt, šiem iepriekš notikušajiem paziņojumiem un pasākumiem noteikti bija

ietekme uz to, kāda bija *FT* situācijas uztvere no tirgu un ekonomikas dalībnieku puses [2002. gada] decembrī. Tā kā pati ekonomikas dalībnieku izturēšanās bija valsts izturēšanās ietekmēta, tā nav objektīvs rādītājs, lai tālāk spriestu par valsts izturēšanos. Tātad šī iepriekš notikusī iesaistīšanās ir jāņem vērā analizē par finansiālu atbalstu klātbūtni [2002. gada] decembra pasākumos.”

28 Apstrīdētā lēmuma preambulas 187. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka secīgos Francijas iestāžu paziņojumus un pasākumus kopš 2002. gada jūlija būtībā ir iespējams analizēt kā “kopumu, kura konkretizēšanās brīdis būtu [2002. gada] decembra pasākumi”.

29 Turpinājumā apstrīdētā lēmuma preambulas 188.–191. apsvērumā Komisija ir norādījusi:

“(188) šī gadījuma analīze pirmajā skatījumā atklāj laika atstarpi starp priekšrocībām uzņēmumam, kas bijušas īpaši jūtamas [2002. gada] jūlija mēnesī, un iespējamo valsts resursu iesaistīšanu, kas šķiet visskaidrāk notikusi [2002. gada] decembra mēnesī. Būtībā ekonomikas [..] ministra paziņojumus būtu iespējams kvalificēt kā finansiālu atbalstu tādā mērā, kādā šiem paziņojumiem ir bijis skaidrs iespaids uz tirgiem un kādā tie ir devuši priekšrocību [*FT*]. Tomēr nebūs viegli bez iespējamām šaubām noteikt, vai 2002. gada [12. jūlija] paziņojum[s] ir bij[is] tād[s], kas vismaz potenciāli iesaistīja valsts līdzekļus [..].

(189) tomēr šajā gadījumā Komisijas rīcībā nav pietiekamu elementu, lai neapgāzamā veidā pierādītu finansiāla atbalsta pastāvēšanu, balstoties uz šo jauno versiju. Turpretī tā uzskata, ka var noteikt finansiāla atbalsta elementu pastāvēšanu, izmantojot tradicionālāku pieeju [2002. gada] decembra pasākumiem, par kuriem bija izdarīts paziņojums;

(190) būtībā, pirmkārt, valsts resursu iesaistīšana ir skaidra [2002. gada] decembra mēnesī. Otrkārt, priekšrocības pastāvēšana [*FT*] [2002. gada] decembra mēnesī ir tikpat acīmredzama, tiklīdz kā tiek ņemts vērā iepriekšējo paziņojumu un pasākumu iespaids uz tirgiem;

(191) šajā sakarā “privāta investora princips tirgus ekonomikā” nav izmantojams, lai attaisnotu šo [2002. gada] decembra iesaistīšanos, kā to apgalvo Francijas varasiestādes, jo ekonomikas dalībnieku izturēšanos decembrī bija skaidri ietekmējuši iepriekš kopš [2002. gada] jūlija notikušie valdības paziņojumi un darbības. Ja ir iespējamās šaubas par to, vai [2002. gada] [12.] jūlija paziņojum[s] bija pietiekami konkrēt[s], lai pa[ts] veidotu finansiāl[u] atbalst[u], tad nav nekādu šaubu, ka šī[s] paziņojum[s] bija vairāk nekā pietiekam[s], lai “inficētu” tirgu uztveri un ietekmētu turpmāko ekonomikas dalībnieku izturēšanos. Ja tas tā ir, nav iespējams izmantot ekonomikas dalībnieku izturēšanos kā neitrālu salīdzinājuma punktu, lai šādi spriestu par [Francijas] valsts izturēšanos. Pieņēmums, kas balstīts uz “privāta investora principu tirgus ekonomikā”, tātad nevar balstīties uz tirgus situāciju, kāda tā bija [2002. gada] decembrī, bet tam loģiski būtu jābalstās uz tādu tirgus situāciju, ko nebūtu negatīvi ietekmējis iepriekšējo paziņojumu iespaids.”

30 Konstatējusi, ka *FT* piešķirtā priekšrocība izkropļoja vai draudēja izkropļot konkurenci un varēja ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm (apstrīdētā lēmuma preambulas 198.–201. apsvērumi), Komisija apstrīdētā lēmuma 8. nodaļā “Saprātīga privāta investora princips tirgus ekonomikā” izskatīja jautājumu par to, vai minētais princips tika ievērots, ņemot vērā visus Francijas iestāžu paziņojumus pēdējos mēnešos pirms akcionāra avansa projekta (apstrīdētā lēmuma preambulas 203.–230. apsvērumi). Būtībā šo paziņojumu saturs un to ietekme uz tirgu atklāj, ka Francijas valsts jau 2002. gada jūlijā bija nolēmusi atbalstīt *FT* (apstrīdētā lēmuma preambulas 203. apsvērumi).

31 Pamatojoties it īpaši uz 2004. gada 28. aprīļa ziņojumu, kas izraisīja ārkārtēju un neapstrīdamu *FT* akciju un obligāciju vērtības pieaugumu pēc 2002. gada 12. jūlija paziņojuma, uz *S & P* paziņojumu presei šajā pašā dienā, kā arī uz *Deutsche Bank* ziņojumu 2002. gada 22. jūlijā, Komisija ir secinājusi, ka “tirgus uzskatīja šos [Francijas iestāžu] paziņojumus par ticamu [Francijas] valsts saistību stratēģiju atbalstīt *FT*” (apstrīdētā lēmuma preambulas 220. un 221. apsvērumi).

- 32 Apstrīdētā lēmuma preambulas 222. apsvērumā Komisija ir piebildusi, ka šiem paziņojumiem bija ļoti ievērojama ietekme uz tirgu. Faktiski tie esot devuši ieguldījumu tajā, ka tika atjaunota finanšu tirgu uzticība, un esot bijuši noteicoši *FT* kredītreitinga saglabāšanā investīciju līmenī. Šī kredītreitinga samazināšana būtu padarījusi akcionāra avansa projektu neiespējamu vai vismaz apgrūtināšu.
- 33 Pēc Komisijas domām, “tas, ka [2002. gada] decembrī paziņotie pasākumi [...], atsevišķi ņemot, var radīt pilnīgi racionālu operāciju iespaidu, neko nemaina tajā, ka ekonomikas dalībnieku izturēšanos decembrī bija skaidri ietekmējuši [Francijas] valsts iepriekš izdarītie paziņojumi un darbības, konkrēti sākot ar 2002. gada jūliju, norādot [Francijas] valsts nodomu mazināt [*FT*] finansējuma problēmas” (apstrīdētā lēmuma preambulas 225. apsvērumš). Šajā nozīmē Francijas iestāžu lēmums pasteidzināt *FT* rekapitalizāciju, piešķirot kredītlīniju, nozīmē to [iestāžu] paziņojumu materializēšanu (apstrīdētā lēmuma preambulas 226. apsvērumš).
- 34 Pēc Komisijas domām, tas, ka *FT* rekapitalizācijas operācija, kas tika īstenota 2003. gada aprīlī, bija veiksmīga un ka akcionāra avanss tā arī netika piešķirts, nav noteicošais. Saprātīga privātā investora kritērija piemērošanā ir jāpamatojas uz faktiem, kas ir investora rīcībā lēmuma par investēšanu pieņemšanas brīdī. Turklāt, ciktāl Francijas iestāžu paziņojumi ietekmēja tirgu un ekonomikas dalībnieku izturēšanos, Komisija nedrīkstēja “balstīties uz citu ekonomikas dalībnieku izturēšanos, lai spriestu par valsts izturēšanos, un tādējādi piemērot līdzāspastāvēšanas kritēriju”. Pēc Komisijas domām, “būtībā [Francijas] valsts paziņojumi, saskaņā ar kuriem tā darīs visu nepieciešamo, lai ļautu [*FT*] atrisināt tās finansējuma problēmas, kas tika izdarīti jūlijā un tad atkārtoti, traucē izdarīt līdzāspastāvēšanas pārbaudi tādā mērā, kādā privātie investori nevar tikt uzskatīti par tādām, kurus ietekmē vienīgi [*FT*] situācija, un tas nav atkarīgs no jautājuma par to, vai šie paziņojumi ietver [vai neietver] valsts finansiālu atbalstu”. Piemērojot saprātīga privātā investora principu, bija jābalstās nevis uz tirgus situāciju 2002. gada decembrī, bet gan loģiski “uz tādu tirgus situāciju, ko nav ietekmējuši iepriekšēji paziņojumi un darbības” (apstrīdētā lēmuma preambulas 227. apsvērumš).
- 35 Tādējādi, izskatot paziņojumus par investīcijām situācijas pirms 2002. gada jūlija kontekstā, “varētu šķist”, ka tie neatbilst minētajam principam (apstrīdētā lēmuma preambulas 228. apsvērumš). Šajā brīdī *FT* bija smagā ekonomiskā situācijā un bija zaudējusi tirgus uzticību, un Francijas iestādes vēl nebija veikušas nekādus pasākumus ar mērķi uzlabot *FT* pārvaldību un tās rezultātus, ne pieprasījušas veikt padziļinātu auditu, ne iecēlušas jauno vadības komandu, ne pat sagatavojušas uzņēmuma atveseļošanas plānu. Šādos apstākļos būtu “maz ticams, ka kāds privāts investors sākot ar 2002. gada jūliju būtu izteicis [līdzīgu] paziņojumus kā tos, ko izteica Francijas valdība un kas no ekonomikas viedokļa varēja nopietni [ietekmēt] tās uzticamību un reputāciju un no juridiskā viedokļa pat varēja to piespiest sākot ar šo datumu finansiāli atbalstīt [*FT*] jebkurā gadījumā”. Tādējādi šāds investors viens pats un bez jebkādas kompensācijas būtu uzņēmies ļoti nopietnu risku attiecībā uz *FT*. Tādā situācijā pat vairākuma akcionārs, kura rīcībā būtu tāda pati informācija kā tā, kas tajā laikā bija Francijas valsts iestāžu rīcībā, 2002. gada jūlijā, iepriekš neuzsākot padziļinātu auditu par finansiālo situāciju un nepieciešamajiem atveseļošanas pasākumiem, lai novērtētu riska, ko šāds mēģinājums nozīmētu, apjomu, nebūtu sniedzis paziņojumus *FT* atbalstam. Katrā ziņā tādām vairākuma akcionāram būtu jāpiedalās finanšu tirgos, lai atveseļotu *FT* situāciju. Minētie tirgi “šajā laikā nešķita gatavi investēt vai piešķirt daudz kredītu *FT*” (apstrīdētā lēmuma preambulas 229. apsvērumš).
- 36 Tādējādi, pēc Komisijas domām, “ir maz ticams, ka saprātīgs privātais investors, atrodoties līdzīgā situācijā kā Francijas valsts, 2002. gada jūlijā būtu izdarījis paziņojumus par atbalstu *FT*, ņemot vērā *FT* ekonomisko situāciju un to, ka tā rīcībā trūka skaidras un pilnīgas informācijas par šo jautājumu”. Ir vēl jo mazāk iespējams, ka saprātīgs privātais investors “būtu piešķīris akcionāra avansu, uzņemoties vienīgi uz sev[i] ļoti lielu finansiālu risku” (apstrīdētā lēmuma preambulas 229. apsvērumš).

- 37 No visa iepriekš minētā Komisija ir secinājusi, ka “saprātīga privātā investora [kritērijs] tirgus ekonomikā n[ebija] izpildīts” un ka “šādi *FT* piešķirtā priekšrocība caur akcionāra avansa piešķiršanas projektu – kas izskatīts, ņemot vērā iepriekšējos Francijas varas iestāžu paziņojumus un iesaistīšanos, – [bija] valsts finansiāls atbalsts, pat ja priekšrocības apjomu [bija] grūti aprēķināt” (apstrīdētā lēmuma preambulas 230. apsvērums).
- 38 Šī lēmuma 1. pantā ir paredzēts, ka “akcionāra avanss, ko [Francijas Republika] piešķirusi [*FT*] 2002. gada decembrī kreditlīnijas par EUR 9 miljardiem veidā, uzlūkots [kopš 2002. gada jūlija sniegto paziņojumu] kontekstā, ir valsts finansiāls atbalsts, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu”.

Agrākās tiesvedības

- 39 Ar prasību pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegti attiecīgi 2004. gada 13. oktobrī (lieta T-425/04), 2004. gada 5. novembrī (lieta T-444/04) un 2004. gada 9. novembrī (lieta T-450/04), Francijas Republika, *FT* un sabiedrības *Bouygues* katra cēla prasību, lai panāktu pilnīgu apstrīdētā lēmuma atcelšanu. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2004. gada 12. novembrī (lieta T-456/04), *Association française des opérateurs de réseaux et services de télécommunications* [Francijas telekomunikāciju tīklu un pakalpojumu operatoru asociācija] (*AFORS Télécom*) cēla prasību, lai panāktu šī lēmuma 2. panta atcelšanu.
- 40 Ar 2010. gada 21. maija spriedumu Francija u.c./Komisija (T-425/04, T-444/04, T-450/04 un T-456/04, EU:T:2010:216) Vispārējā tiesa, pirmkārt, atcēla apstrīdētā lēmuma 1. pantu un, otrkārt, paziņoja, ka vairs nav jālemj par prasībām atcelt šī lēmuma 2. pantu.
- 41 Konkrēti, minētā sprieduma 298. punktā Vispārējā tiesa secināja, ka Komisija nav pierādījusi, ka 2002. gada 4. decembra paziņojums ietvertu valsts līdzekļu nodošanu.
- 42 Turklāt attiecībā uz akcionāra avansa projektu Vispārējā tiesa minētā sprieduma 299. punktā pauda uzskatu, ka, ja Komisija nav pietiekami pierādījusi no tā izrietošu priekšrocību, Vispārējā tiesa *a fortiori* nevar izdarīt secinājumu par valsts līdzekļu nodošanu saistībā ar šo priekšrocību.
- 43 Ar prasību pieteikumiem, kas Tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2010. gada 4. un 3. augustā sabiedrības *Bouygues* (lieta C-399/10 P) un Komisija (lieta C-401/10 P) iesniedza apelācijas sūdzību par 2010. gada 21. maija spriedumu Francija/Komisija (T-425/04, T-444/04, T-450/04 un T-456/04, EU:T:2010:216).
- 44 Ar 2013. gada 19. marta spriedumu *Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija u.c. un Komisija/Francija u.c. (C-399/10 P un C-401/10 P, turpmāk tekstā – “spriedums *Bouygues*”, EU:C:2013:175) Tiesa 2010. gada 21. maija spriedumu Francija/Komisija (T-425/04, T-444/04, T-450/04 un T-456/04, EU:T:2010:216) atcēla, nodeva lietas T-425/04, T-444/04 un T-450/04 atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā izlemtu par tajā izvirzītajiem pamatiem un tai iesniegtajiem pieteikumiem, par kuriem tā nebija lēmusi, un lēmuma pieņemšanu par tiesāšanās izdevumiem atlika.
- 45 Šajā ziņā sprieduma *Bouygues* 76. punktā Tiesa vispirms konstatēja, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā nav paudusi nostāju par sabiedrību *Bouygues* 2003. gada 22. janvāra sūdzībā izvirzīto argumentu, saskaņā ar kuru kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi kā tādi esot valsts atbalsts. Minētā sprieduma 73.–75. punktā tā it īpaši norādīja, ka šie paziņojumi ir tikuši ņemti vērā tikai, ciktāl tiem bija objektīva nozīme akcionāra avansa projekta izvērtējumā, un ka Komisija tos tādējādi ir izskatījusi tikai, ciktāl tie veidoja konstatētā atbalsta kontekstu.
- 46 Tādējādi sprieduma *Bouygues* 77. punktā Tiesa paziņoja, ka Vispārējā tiesa, 2010. gada 21. maija sprieduma Francija/Komisija (T-425/04, T-444/04, T-450/04 un T-456/04, EU:T:2010:216) 128. un 131. punktā atzīstot, ka apstrīdētā lēmuma 1. pants ietver Komisijas atteikumu kopš 2002. gada jūlija sniegtos paziņojumus kvalificēt kā valsts atbalstu, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Proti, fakts,

ka Komisija pēc sabiedrību *Bouygues* iesniegtās sūdzības nebija paudusi nostāju attiecībā uz šo paziņojumu, kvalificējot to kā tādu par valsts atbalstu, nevarot pats par sevi tikt pielīdzināts lēmumam, ar kuru būtu noraidīti šo sūdzības iesniedzēju prasījumi.

- 47 Turpinājumā – sprieduma *Bouygues* 103.–104. punktā Tiesa atzina, ka, tā kā valsts iejaukšanās pasākumiem var būt dažādas formas un tie ir jāizvērtē atbilstoši to sekām, nevar izslēgt, ka vairāki secīgi valsts iejaukšanās pasākumi LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem būtu jāuzskata par vienu iejaukšanās pasākumu. Tā tas it īpaši var būt gadījumā, ja starp secīgiem valsts iejaukšanās pasākumiem, ievērojot tostarp to hronoloģiju, mērķi un uzņēmuma stāvokli šo iejaukšanās pasākumu laikā, ir tik cieša saikne, ka nav iespējams tos nodalīt.
- 48 Tiesa sprieduma *Bouygues* 105. punktā no minētā secināja, ka Vispārējā tiesa, uzskatot, ka bija jāidentificē valsts budžeta samazinājums vai tāds pietiekami konkrēts ekonomisks risks attiecībā uz no šī budžeta sedzamajām izmaksām, kas būtu saistīts ar īpašu priekšrocību, kura izriet vai nu no 2002. gada 4. decembra paziņojuma, vai arī no akcionāra avansa projekta, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, jo ir piemērojusi kritēriju, kas no paša sākuma izslēdz, ka šie valsts iejaukšanās pasākumi to savstarpējās saiknes vai to seku dēļ varētu tikt uzskatīti par vienu iejaukšanās pasākumu.
- 49 Visbeidzot, Tiesa puda uzskatu, ka tai ir vajadzīgā informācija, lai taisītu galīgo spriedumu, pirmkārt, par prasību atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu daļā, kurā Komisija lietā T-450/04 bija atteikusies kopš 2002. gada jūlija sniegtos paziņojumus kvalificēt kā valsts atbalstu, un, otrkārt, par Francijas Republikas un *FT* prasību lietās T-425/04 un T-444/04 pamatošanai izvirzītā otrā pamata otro daļu un trešo pamatu, ciktāl minētā pamata daļa un minētais pamats bija vērsti pret apstrīdētajā lēmumā izdarīto konstatējumu attiecībā uz Francijas valsts *FT* piešķirtās priekšrocības esamību.
- 50 Attiecībā uz pirmo daļu sprieduma *Bouygues* 118. punktā Tiesa puda uzskatu, ka lietā T-450/04 izvirzītie prasības pamati, kas ir vērsti uz apstrīdētā lēmuma 1. panta atcelšanu daļā, kurā Komisija esot atteikusies kopš 2002. gada jūlija sniegtos paziņojumus kvalificēt kā valsts atbalstu, ir neefektīvi.
- 51 Attiecībā uz otro daļu sprieduma *Bouygues* 129.–131. punktā Tiesa no dažiem izteikumiem apstrīdētā lēmuma preambulas 194. un 196. apsvērumā secināja, ka Komisija bija uzskatījusi, ka ar 2002. gada 4. decembra paziņojumu un akcionāra avansa projektu, skatītiem kopā, ir tikusi piešķirta priekšrocība, kas ir saistīta ar valsts līdzekļu iesaistīšanu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, un ka Komisija pamatoti bija izvērtējusi šos divus pasākumus kopā, ņemot vērā, ka bija acīmredzams, ka pirmo nav iespējams nodalīt no otrā.
- 52 Savukārt sprieduma *Bouygues* 140. un 141. punktā Tiesa konstatēja, ka tiesvedības stadija neļauj taisīt spriedumu, it īpaši attiecībā uz Francijas Republikas un *FT* izvirzīto otro un trešo pamatu, ciktāl šie pamati ir vērsti pret Komisijas veikto saprātīga privāta investora kritērija piemērošanu.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 53 Pēc sprieduma *Bouygues* pasludināšanas lietas T-425/04 RENV, T-444/04 RENV un T-450/04 RENV tika pārdalītas Vispārējās tiesas ceturtajai palātai paplašinātā sastāvā.
- 54 2013. gada 22. jūlija vēstulē *France Télécom* informēja Vispārējo tiesu, ka 2013. gada 1. jūlijā tā ir mainījusi sabiedrības nosaukumu, kļūstot par *Orange*.
- 55 Ar Vispārējās tiesas sestās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja 2014. gada 27. jūnija rīkojumiem, pirmkārt, sabiedrības *Bouygues* tika svītrotas no lietas T-444/04 RENV kā lietas dalībnieki, kas iestājušies lietā Komisijas prasījumu atbalstam, un, otrkārt, lieta T-450/04 RENV tika izslēgta no Vispārējās tiesas reģistra, jo šīs sabiedrības bija atsaukušas savu iestāšanos lietā un atteikušās no savām prasībām.

- 56 Ar Vispārējās tiesas sestās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja 2014. gada 15. jūlija rīkojumu lietas T-425/04 RENV un T-444/04 RENV tika apvienotas mutvārdu procesam un galīgā sprieduma taisīšanai.
- 57 Lietā T-425/04 RENV Francijas Republika, ko atbalsta Vācijas Federatīvā Republika, un lietā T-444/04 RENV *Orange* lūdza Vispārējo tiesu atcelt apstrīdēto lēmumu un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 58 Šajās lietās Komisija lūdza prasības noraidīt kā nepamatotas un piespriest Francijas Republikai un *Orange* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. 2014. gada 24. septembra tiesas sēdē Komisija arī lūdza noraidīt prasību lietā T-444/04 RENV kā nepieņemamu.
- 59 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa vispirms noraidīja iebildi par nepieņemamību, ko Komisija bija izvirzījusi lietā T-444/04 RENV, jo *Orange* joprojām bija radusies un pastāvoša interese atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu.
- 60 Turpinājumā tā izskatīja prasību atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu. Izskatot šo prasību, Vispārējā tiesa, pirmkārt, noraidīja pirmos divus prasības pamatus, kuri abi attiecās uz būtiskiem procedūras noteikumu un tiesību uz aizstāvību pārkāpumiem. Otrkārt, tā kopīgi analizēja un apstiprināja otro un trešo prasības pamatu, kuri attiecās uz kļūdām tiesību piemērošanā un acīmredzamām kļūdām vērtējumā attiecībā uz saprātīga privātā investora kritērija piemērošanu. Līdz ar to tā minēto 1. pantu atcēla.
- 61 Vispārējā tiesa atzina, ka šajos apstākļos par Francijas Republikas un *Orange* prasījumiem, kuros tiek lūgts atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu vairs nav jālemj.
- 62 Visbeidzot, ņemot vērā šo vērtējumu, Vispārējā tiesa piesprieda Komisijai segt savus, kā arī atlīdzināt astoņas desmitdaļas Francijas Republikas un *Orange* tiesāšanās izdevumu.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 63 Komisija lūdz Tiesu galvenokārt:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl ar to tika atcelts apstrīdētā lēmuma 1. pants, un piespriest Komisijai segt savus, kā arī atlīdzināt astoņas desmitdaļas Francijas Republikas un *Orange* tiesāšanās izdevumu, kas radušies lietās T-425/04 un T-444/04;
 - noraidīt Francijas Republikas un *Orange* prasības lietās T-425/04 un T-444/04, un
 - piespriest Francijas Republikai un *Orange* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 64 Pakārtoti šī iestāde lūdz Tiesu nosūtīt lietas T-425/04 un T-444/04 atpakaļ Vispārējai tiesai un lēmuma pieņemšanu par tiesāšanās izdevumiem atlikt.
- 65 *Orange* un galvenokārt Francijas Republika lūdz apelācijas sūdzību noraidīt un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 66 Pakārtoti – gadījumā, ja Tiesai pārsūdzētais spriedums būtu jāatceļ, – Francijas Republika lūdz lietu T-425/04 RENV nodot atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā izlemtu par prasības otrā pamata pirmo daļu, kā arī tās trešo un ceturto pamatu.
- 67 Pakārtoti minētajam šī dalībvalsts lūdz Tiesu apstiprināt minēto prasības pamata daļu un pamatus un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 68 Savas apelācijas sūdzības pamatošanai Komisija izvirza četrus pamatus, no kuriem pirmais attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, otrais – septiņiem dažādiem LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumiem, trešais – pārbaudes tiesā robežu pārsniegšanu un ceturtais – apstrīdētā lēmuma kļūdainu interpretāciju vai pat sagrozīšanu.
- 69 *Orange* apstrīd pirmā un otrā apelācijas sūdzības pamata pieņemamību.

Par pirmā un otrā apelācijas sūdzības pamata pieņemamību

Orange argumentācija

- 70 *Orange* norāda, ka atbilstoši apstrīdētā lēmuma 1. pantam, pirmkārt, vienīgie Francijas valsts iejaukšanās pasākumi, kas var tikt uzskatīti par vienotu iejaukšanos, kura ir kvalificējama kā valsts atbalsts, ir 2002. gada 4. decembra paziņojums un akcionāra avansa projekts un, otrkārt, ka kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi ir tikuši ņemti vērā vienīgi kā konteksta elements. Šāda dažādo tiesvedību gaitā Vispārējā tiesā un Tiesā esot bijusi arī Komisijas argumentācija.
- 71 Konkrēti, kā izrietot turklāt no pārsūdzētā sprieduma 259. punkta, pat tad, kad Vispārējā tiesa Komisijai par to jautāja tieši un konkrēti, tā nekad ne tuvu neesot apgalvojusi, ka kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi līdzīgi 2002. gada 4. decembra paziņojumam un akcionāra avansa projektam būtu par valsts atbalstu kvalificējamu vienotu iejaukšanos veidojoši elementi.
- 72 Šajos apstākļos *Orange* uzskata, ka pirmais un otrais apelācijas sūdzības pamats ir jāatzīst par nepieņemamiem, jo Komisija šajos pamatos izvirza jaunus argumentus, pārmetot Vispārējai tiesai, ka tā nav izlēmusi jautājumu, vai minētie paziņojumi būtu jāiekļauj vienotas iejaukšanās tvērumā.

Tiesas vērtējums

- 73 Pietiek norādīt, kā izriet gan no Francijas valdības apsvērumiem, gan no pārsūdzētā sprieduma 255. punkta, ka Komisija Vispārējā tiesā norādīja argumentāciju, saskaņā ar kuru kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi bija jāiekļauj vienotas iejaukšanās *FT* atbalstam tvērumā, un, ka šī tiesa minētā sprieduma 256.–261. punktā ir uz šo argumentāciju tieši atbildējusi.
- 74 Šajos apstākļos *Orange* izvirzītā iebilde par nepieņemamību attiecībā uz to, ka minētā ir saistībā ar apelācijas sūdzību norādīta jauna argumentācija, ir jānoraida.

Par pirmo pamatu, kas attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi

Komisijas argumentācija

- 75 Komisija uzsver vispirms, ka Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā spriedumā *Bouygues* noteiktos principus, turpinājumā, ka tā nav pietiekami atbildējusi uz argumentiem, ko Komisija bija norādījusi tiesvedībā pēc lietu nodošanas atpakaļ Vispārējai tiesai, un visbeidzot, ka tās argumentācijā ir pieļautas pretrunas.
- 76 Proti, Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 185.–196. punktā aprakstot judikatūru, ko tā uzskata par nozīmīgu attiecībā uz saprātīga privātā investora kritēriju, neesot minējusi spriedumu *Bouygues* un tādējādi neesot apsvērusi jautājumu, vai minētajā spriedumā ir sniegti precizējumi saistībā ar šī kritērija tvērumu.

- 77 Komisija turpinājumā piebilst, ka savos pēc lietas nodošanas atpakaļ iesniegtajos apsvērumos, tā ir izskaidrojusi, kāpēc kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi ir objektīvi iekļāvušies akcionāra avansa projekta analīzes kontekstā un ir bijuši ar to saistīti hronoloģiski, ekonomiski un funkcionāli, kopā ar šo projektu veidojot vienu iejaukšanās pasākumu. Tomēr, lai gan Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 255.–258. punktā ir analizējusi noteiktus viena iejaukšanās pasākuma jēdziena aspektus, tā esot aplūkojusi vienīgi semantikas jautājumus, lai izvairītos veikt īstu Komisijas argumentācijas pārbaudi.
- 78 Visbeidzot Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi pretrunas, apgalvojot, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 219.–222. punktā, ka, lai noskaidrotu, vai Francijas valsts ir vai nav rīkojusies kā saprātīgs privātais investors tirgus ekonomikā, ir jāieņem 2002. gada decembra kontekstā, kad tika veikti finanšu atbalsta pasākumi, lai novērtētu valsts rīcības ekonomisko saprātīgumu, un līdz ar to no šī konteksta jāizslēdz kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi, un, otrkārt, minētā sprieduma 227. un 228. punktā, ka, lai novērtētu Francijas valsts rīcības ekonomisko saprātīgumu, Komisija varēja ņemt vērā visus apstākļus, kas raksturo šo kontekstu, tostarp šādus paziņojumus.

Tiesas vērtējums

- 79 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka LESD 296. pantā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu ir būtisks procedūras noteikums, kas ir jānošķir no jautājuma par pamatojuma pamatotību, jo tas attiecas uz apstrīdētā tiesību akta likumību pēc būtības (spriedums, 2011. gada 29. septembris, *Elf Aquitaine* /Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 146. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 80 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Vispārējai tiesai saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 36. pantā, lasot to kopā ar 53. panta pirmo daļu, noteiktais pienākums norādīt sprieduma pamatojumu nav saistīts ar prasību Vispārējai tiesai izsmēloši un vienu pēc otra uzskaitīt visus lietas dalībnieku sniegtos argumentus. Tādējādi pamatojums var būt netiešs, ar nosacījumu, ka tas ļauj ieinteresētajām personām uzzināt motīvus, uz kuriem Vispārējā tiesa pamatojas, un Tiesai gūt pietiekamu informāciju, lai veiktu savu pārbaudi apelācijas tiesvedībā (spriedums, 2016. gada 8. marts, *Grieķija/Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 38. punkts).
- 81 Šajā lietā ir jākonstatē, ka pārsūdzētā sprieduma 185.–196., 219., 222., 227., 228. un 255.–258. punktā ietvertais pamatojums ļauj ieinteresētajām personām, konkrēti – Komisijai, uzzināt motīvus, uz kuriem ir pamatojusies Vispārējā tiesa, un Tiesai gūt pietiekamu informāciju, lai veiktu savu pārbaudi šajā apelācijas tiesvedībā.
- 82 Faktiski, kā pamatoti uzsver Francijas valdība un *Orange*, ne tas, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 185.–196. punktā atgādinot judikatūru, nav minējusi spriedumu *Bouygues*, ne tas, ka tā pēc minētā sprieduma 255.–258. pantā veiktas detalizētas pārbaudes ir noraidījusi Komisijas argumentus, pats par sevi nevar būt atzīstams par pamatojuma nesniegšanu.
- 83 Turklāt Komisijas arguments, saskaņā ar kuru pastāv pretruna starp, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 219.–222. punktu un, otrkārt, tā 227. un 228. punktu, izriet no kļūdainas šo punktu interpretācijas. Faktiski Vispārējā tiesa minētajos punktos ir vienīgi norādījusi, ka Komisija nedrīkstēja ņemt vērā vienīgi kopš 2002. gada jūlija sniegtos paziņojumus, neievērojot citus analīzei nozīmīgos apstākļus.
- 84 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, pirmais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu, kas attiecas uz pārbaudes tiesā robežu pārsniegšanu

Komisijas argumentācija

- 85 Ar trešo apelācijas sūdzības pamatu, kas ir jāizskata kā otrais, Komisija uzsver, ka saprātīga privātā investora kritērijs ir saistīts ar prasību veikt kompleksu ekonomisku novērtējumu, kurā tai ir piešķirta plaša novērtējuma brīvība. Līdz ar to šajā jomā, veicot pārbaudi tiesā, principā būtu jāpārbauda vienīgi, vai nav pieļauta acīmredzama kļūda faktu vērtējumā. Konkrēti, Eiropas Savienības tiesai šajā pārbaudē nav jāaizstāj Komisijas veiktais ekonomiskais novērtējums ar savējo.
- 86 Taču Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 235. un 236. punktā apstiprinot, ka tam, kā kopš 2002. gada jūlija sniegtos paziņojumus uztvēra tirgus, šajā lietā nebija nozīmes, pēc Komisijas domām, aizstāja pēdējās minētās veikto analīzi ar savējo, lai gan tai būtu bijis vienīgi jāpārbauda, vai apstrīdētā lēmuma preambulas 210., 217. un 229. apsvērumā ir tikusi pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā.

Tiesas vērtējums

- 87 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru valsts atbalsta jēdzienam, kā tas ir definēts LESD, ir juridisks raksturs un tas ir interpretējams, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem. Šī iemesla dēļ Savienības tiesai, principā un ņemot vērā gan tās izskatīšanā esošā strīda konkrētos apstākļus, gan arī Komisijas sniegtā vērtējuma tehnisko vai komplekso raksturu, ir jāveic pilnīga pārbaude attiecībā uz jautājumu, vai pasākums ietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā (spriedums, 2012. gada 21. jūnijs, *BNP Paribas* un *BNL/Komisija*, C-452/10 P, EU:C:2012:366, 100. punkts).
- 88 Taču Tiesa ir atzinusi, ka tiesas pārbaude attiecībā uz jautājumu, vai pasākums ietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā, ir ierobežota, ja Komisijas sniegtajam vērtējumam ir tehnisks vai komplekss raksturs (spriedums, 2012. gada 21. jūnijs, *BNP Paribas* un *BNL/Komisija*, C-452/10 P, EU:C:2012:366, 103. punkts).
- 89 Šajā ziņā, kad, pārbaudot, vai pasākums ietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā, Komisijai ir jāpiemēro saprātīga privātā investora tirgus ekonomikā kritērijs, šī kritērija piemērošana vispārīgi nozīmē, ka Komisijai ir jāveic komplekss ekonomisks vērtējums (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 2. septembris, *Komisija/Scott*, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 68. punkts).
- 90 Šajā lietā, kā pamatoti norāda Francijas valdība un *Orange*, pirmkārt, Vispārējās tiesas apsvērumi, kuros tā kritizē Komisiju, attiecas nevis uz pašu saprātīga privātā investora kritērija piemērošanu, bet uz brīdi, kurš Komisijai bija jāizmanto par atskaites punktu, veicot šo novērtējumu, un līdz ar to uz pierādījumiem, kas tai šajā ziņā bija jāņem vērā.
- 91 Otrkārt, pat pieņemot, ka pārbaudei, kas šajā ziņā bija jāīsteno Vispārējai tiesai, bija jābūt ierobežotai, kā apgalvo Komisija, šis apstāklis nenozīmē, ka Vispārējai tiesai būtu bijis pienākums atturēties no pārbaudes par to, kā šī iestāde ir juridiski kvalificējusi ekonomiska rakstura datus. Proti, lai gan pēdējai minētajai nav jāaizstāj Komisijas vērtējums ar savu ekonomisko vērtējumu, no šobrīd pastāvīgās Tiesas judikatūras izriet, ka Savienības tiesai it īpaši ir jāpārbauda ne vien iesniegto pierādījumu saturiskā pareizība, ticamība un saskanība, bet arī jāpārliedz, vai šie pierādījumi veido visu nozīmīgo informāciju, kas ir jāņem vērā, lai novērtētu kompleksu situāciju, un vai ar šiem pierādījumiem var tikt pamatoti no šīs informācijas izdarītie secinājumi (it īpaši skat. spriedumu, 2014. gada 11. septembris, *CB/Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 46. punkts).
- 92 Tātad pārsūdzētā sprieduma 235.–248. punktā Vispārējā tiesa pievērsās tieši to Komisijas veikto vērtējumu izskatīšanai, kas attiecas uz pierādījumiem, pamatojoties uz kuriem, pēdējā minētā ir atzinusi, ka saprātīga privātā investora kritērijs ir jāpiemēro attiecībā uz 2002. gada jūliju, bet ne uz 2002. gada decembri. Šajā ziņā tā atzina, ka šī vērtējuma pamatā ir selektīvi vērā ņemti pieejamie

pierādījumi un ka ar šiem pierādījumiem nevar tikt pamatots secinājums, kuru no tiem bija izdarījusi Komisija. Vispārējā tiesa līdz ar to atzina, ka minētās iestādes veiktajā vērtējumā ir pieļauta acīmredzama kļūda.

- 93 Tādējādi, ņemot vērā šī sprieduma 91. punktā atgādināto judikatūru un pretēji tam, ko apgalvo Komisija, Vispārējā tiesa, veicot šādu analīzi, nav pārsniegusi tās pārbaudes robežas, kuru tai bija pienākums īstenot.
- 94 No tā izriet, ka trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu, kas attiecas uz kļūdainu apstrīdētā lēmuma interpretāciju vai pat sagrozīšanu, kā arī uz faktu sagrozīšanu

Komisijas argumentācija

- 95 Ar ceturto apelācijas sūdzības pamatu, kas ir jāizskata kā trešais, Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir apstrīdēto lēmumu sagrozījusi, pārsūdzētā sprieduma 246.–248. punktā paužot uzskatu, ka, pirmkārt, tas vien, ka tirgus kaut ko sagaida, nevar radīt pienākumu rīkoties un ka Komisija nav pierādījusi, ka valsts nerīkošanās atbilstoši savam paziņojumam attiecībā uz *FT* varētu apdraudēt tās reputāciju finanšu tirgos. Faktiski šī lēmuma preambulas 217. apsvērumā šāds pierādījums esot sniegts un esot norādīti konkrēti to pamatojoši fakti.
- 96 Otrkārt, šī iestāde apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi faktus, arī paužot uzskatu, ka saprātīgs privātais investors būtu varējis sniegt kopš 2002. gada jūlija sniegtajiem paziņojumiem analogiskus paziņojumus, lai gan līdz 2002. gada decembra sākumam ne Francijas valdības, ne *FT* rīcībā nebija atveseļošanas plāna un vajadzīgā kapitāla aplēšu. Komisija faktiski skaidro, ka, tā kā valstij nebija informācijas par savas darbības ekonomisko efektivitāti, tā nevarot apgalvot, ka ir rīkojusies kā saprātīgs privātais investors.

Tiesas vērtējums

- 97 No LESD 256. panta 1. punkta otrās daļas un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas izriet, ka Vispārējā tiesa ir vienīgā instance, kuras kompetencē ir, pirmkārt, konstatēt faktus, izņemot gadījumu, kad šo konstatējumu saturiskā neprecizitāte izriet no šai tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, un, otrkārt, veikt šo faktu vērtējumu (spriedumi, 2006. gada 6. aprīlis, *General Motors* /Komisija, C-551/03 P, EU:C:2006:229, 51. punkts, un 2011. gada 29. marts, *ThyssenKrupp Nirosta* /Komisija, C-352/09 P, EU:C:2011:191, 179. punkts).
- 98 Tādējādi faktu vērtējums, izņemot gadījumu, kad Vispārējai tiesai iesniegtie pierādījumi ir tikuši sagrozīti, nav tiesību jautājums, kas kā tāds ir pakļauts Tiesas pārbaudei (spriedumi, 2006. gada 18. maijs, *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, C-397/03 P, EU:C:2006:328, 85. punkts, kā arī 2011. gada 29. marts, *ThyssenKrupp Nirosta*/Komisija, C-352/09 P, EU:C:2011:191, 180. punkts).
- 99 Ja apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi pierādījumus, tam saskaņā ar LESD 256. pantu, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu un Tiesas Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunktu ir precīzi jānorāda uz faktiem, kurus šī tiesa esot sagrozījusi, un jādara zināmas kļūdas analizē, kuras apelācijas sūdzības iesniedzēja vērtējumā varētu būt izraisījušas Vispārējās tiesas veikto sagrozīšanu (spriedums, 2010. gada 17. jūnijs, *Lafarge*/Komisija, C-413/08 P, EU:C:2010:346, 16. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt Tiesas pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts,

ka sagrozīšanai ir acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem un nav no jauna jāizvērtē fakti un pierādījumi (skat. spriedumu, 2011. gada 27. oktobris, Austrija/*Scheucher-Fleisch* u.c., C-47/10 P, EU:C:2011:698, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 100 Šajā lietā vispirms no pārsūdzētā sprieduma 246. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa, kā pamatoti uzsver Francijas valdība, ir ņēmusi vērā apstrīdētā lēmuma preambulas 217. apsvērumu.
- 101 Turpinot, šī sprieduma 92. punktā tika norādīts, ka pārsūdzētā sprieduma 235.–248. punktā Vispārējā tiesa ir izskatījusi Komisijas veikto vērtējumu, kas attiecas uz pierādījumiem, pamatojoties uz kuriem, šī iestāde ir atzinusi, ka saprātīga privātā investora kritērijs ir jāpiemēro attiecībā uz 2002. gada decembri, bet ne uz 2002. gada jūliju, un ka tā ir atzinusi, ka šī vērtējuma pamatā ir selektīvi vērā ņemti pieejamie pierādījumi un ka ar šiem pierādījumiem nevarēja tikt pamatots secinājums, kuru no tiem izdarīja Komisija.
- 102 Visbeidzot, ir jākonstatē, ka Komisija savā argumentācijā precīzi nenorāda pierādījumus, kurus Vispārējā tiesa esot acīmredzami sagrozījusi, bet gan apstrīd Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu, saskaņā ar kuru apstrīdētajā lēmumā ietvertie secinājumi nav bijuši juridiski pietiekami pamatoti ar to pamatošanai izvirzītajiem pierādījumiem.
- 103 Tādējādi, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija nevar pārņemt Vispārējai tiesai, ka tā būtu sagrozījusi apstrīdēto lēmumu, kā arī pierādījumus.
- 104 No minētā izriet, ka ceturtais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu, kas attiecas uz LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumiem

Komisijas argumentācija

- 105 Ar savu otro apelācijas sūdzības pamatu Komisija uzsver, ka Vispārējā tiesa, aplūkojot kopš 2002. gada jūlija sniegtos paziņojumus izolēti no 2002. gada 4. decembra paziņojuma un akcionāra avansa projekta, ir savstarpēji nošķīrusi tirgu nomierināšanu ar šo paziņojumu palīdzību, no vienas puses, un finanšu līdzekļu palielināšanu, no otras puses, un šādi ir izmantojusi puantilismam raksturīgu pieeju, pamatojoties uz septiņām atsevišķām kļūdām tiesību piemērošanā, ar ko attiecīgu reižu skaitu ir pārkāpts LESD 107. panta 1. punkts. Šī argumentācija ir sadalīta septiņās daļās.
- 106 Pirmajā daļā Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 219.–248. punktā nosakot konkrētu brīdi, attiecībā uz kuru bija jāpiemēro saprātīga privātā investora kritērijs. Pēc šīs iestādes domām, šī pieeja ir pretrunā sprieduma *Bouygues* 103. punktam, saskaņā ar kuru nevar tikt izslēgts, ka vairāki secīgi valsts iejaukšanās pasākumi LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem būtu jāuzskata par vienu iejaukšanās pasākumu.
- 107 Faktiski Tiesa esot ne vien atzinusi, ka vairāki notikumi, kas nenotiek vienlaikus, var tikt novērtēti kopā, bet tā ir arī pieļāvusi, ka nav nepieciešams, lai katrs no šiem notikumiem ietvertu reizē priekšrocības piešķiršanu un valsts līdzekļu nodošanu. Pietiekot ar to, ka šie elementi būtu īstenojušies viena vai cita no minētajiem notikumiem dēļ vai to apvienojumā.
- 108 Līdz ar to nevarot uzskatīt ne, ka saprātīga privātā investora kritērijs būtu attiecināms ierobežoti tikai uz kādu konkrētu brīdi, ne arī, ka priekšrocības esamība, kas izriet no valsts līdzekļiem, būtu priekšnoteikums šī kritērija piemērošanai, kā Vispārējā tiesa esot kļūdaini atzinusi pārsūdzētā sprieduma 202., 203. un 226. punktā.

- 109 Proti, Komisija, it īpaši apstrīdētā lēmuma preambulas 222. un 225. apsvērumā, esot paskaidrojusi, ka *FT* kreditreitinga saglabāšanai investīciju līmenī kopš 2002. gada jūlija sniegto paziņojumu dēļ ir bijusi noteicoša ietekme īpaši uz 2002. gada decembra pasākumiem. Runa esot par nepārtrauktu procesu *FT* atbalstam, kas ir sācies 2002. gada jūlijā un konkrētizējies 2002. gada decembrī.
- 110 Otrajā daļā Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 205. punktā paužot uzskatu, ka saprātīga privātā investora kritērijs bija jāpiemēro vienīgi attiecībā uz 2002. gada 4. decembra paziņojumu un akcionāra avansa projektu, skatītiem kopā, nav ievērojusi ne ciešo saikni, kāda pastāv starp identificēto priekšrocību un šī kritērija piemērošanu, ne spriedumā *Bouygues* ietverto judikatūru.
- 111 Faktiski, tā kā saprātīga privātā investora kritērijs tiek izmantots, lai diskvalificētu pasākumu, kas *prima facie* būtu priekšrocība, priekšrocību veidojošo pasākumu izvērtējuma materiālajam tvērumam un tvērumam laikā esot jāsakrīt ar to, kas tiek piemērots šim kritērijam. Tādējādi, ja priekšrocības sekas izpaužas noteiktā laikposmā, minētais kritērijs nevarot tikt piemērots tikai attiecībā uz vienu šī laikposma daļu.
- 112 Šajā lietā Tiesa sprieduma *Bouygues* 132.–139. punktā esot identificējusi, ka *FT* labā piešķirtā priekšrocība sastāv no divām daļām, proti, *FT* finansējuma līdzekļu palielināšanas un tirgu nomierināšanas, – kas izriet no kopš 2002. gada jūlija sniegtajiem paziņojumiem, – attiecībā uz tās spēju ievērot maksājumu termiņus.
- 113 Trešajā daļā Komisija pauž uzskatu, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 227.–232. un 255.–261. punktā veicot izskatīto valsts pasākumu un konteksta elementu semantisku nošķiršanu, nav ievērojusi principu, saskaņā ar kuru valsts atbalsta esamības analīze ir jāveic, izvērtējot sekas, nevis formu vai semantiku. Pēc Komisijas domām, starp valsts pasākuma izvērtēšanu tāda cita valsts pasākuma kontekstā, ar kuru tas ir nesaraujami saistīts, un šo divu pasākumu kopīgu izvērtēšanu faktiski pastāv tikai vienkārša semantiska atšķirība.
- 114 Proti, šajā lietā kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi un akcionāra avansa projekts esot nesaraujami saistīti, jo 2002. gada decembrī minētie paziņojumi esot izkropļojuši tirgus stāvokli un, ja nebūtu sniegti šie paziņojumi, minētajam projektam nebūtu bijis iespējams ne īstenoties, ne radīt sekas.
- 115 Turklāt Vispārējās tiesas apgalvojumi, saskaņā ar kuriem no šiem dokumentiem neizriet, pirmkārt, ka kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi un akcionāra avansa projekts veidotu vienu ieviešanas pasākumu un, otrkārt, ka Tiesa ir nolēmusi, ka Komisijas lēmums uz šiem paziņojumiem neattiecas, izrietot no nepareizas apstrīdētā lēmuma, Komisijas rakstveida apsvērumu un sprieduma *Bouygues* interpretācijas.
- 116 Ceturtajā daļā Komisija pauž uzskatu, ka Vispārējā tiesa ir piešķirusi izšķirošu nozīmi Francijas valsts atbalsta *FT* konkrēto nosacījumu precizēšanai un tāpēc ir atstājusi bez vērbas kopš 2002. gada jūlija sniegto paziņojumu sekas, lai gan pēdējām minētajām bija būtiska nozīme. Šajā ziņā Komisija vērš uzmanību uz to, ka izskatītajiem pasākumiem, lai tos uzskatītu par nesaraujami saistītiem, nebija jābūt vienāda rakstura. Faktiski sprieduma *Bouygues* 132.–136. punktā Tiesa, lai pierādītu ar akcionāra avansa projektu saistītas priekšrocības esamību, esot atsaukusies uz paziņojumiem un to sekām, un tas parādot, ka, veicot analīzi, tās bija jāņem vērā.
- 117 Piektajā daļā Komisija atgādina, ka sprieduma *Bouygues* 103. un 104. punktā Tiesa ir atzinusi, ka vairāki secīgi valsts ieviešanas pasākumi LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem ir jāuzskata par vienu ieviešanas pasākumu, ja starp šiem ieviešanas pasākumiem, ievērojot tostarp to hronoloģiju, mērķi un uzņēmuma stāvokli minētās ieviešanas laikā, ir tik cieša saikne, ka nav iespējams tos nodalīt.

- 118 Tā turklāt atgādina, ka Tiesa minētā sprieduma 132.–136. punktā ir likusi noprast, ka kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi objektīvi esot iekļāvušies akcionāra avansa projekta analīzes kontekstā.
- 119 Tātad, kā norāda Komisija, kritēriji, ko Tiesa noteikusi sprieduma *Bouygues* 103. un 104. punktā, šajā lietā, ņemot vērā ciešo un nesaraujamo saikni starp minētajiem paziņojumiem un minēto projektu, bija ievēroti. Faktiski, kā varot secināt no šiem punktiem, visi šie secīgie iejaukšanās pasākumi bija jāuztver kā viens un tas pats iejaukšanās pasākums.
- 120 Turklāt Komisija uzsver, ka tā apstrīdētā lēmuma preambulas 203.–230. apsvērumā saprātīga privātā investora kritēriju ir piemērojusi attiecībā uz visu *FT* glābšanas procesu un tas tā ir bijis it īpaši no šī procesa sākuma, proti, sākot ar 2002. gada 12. jūlija paziņojumu, un šim pēdējam minētajam ir bijusi noteicoša ietekme uz visu minēto procesu. Komisija piebilst, ka tā apstrīdētā lēmuma preambulas 215.–218. apsvērumā ir konstatējusi, ka kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi bija radījuši ekonomisku un juridisku risku, kas varēja apdraudēt Francijas valsts līdzekļus.
- 121 Sestajā daļā Komisija uzsver, ka pārsūdzētā sprieduma 230.–232. un 249.–254. punktā Vispārējā tiesa, pirmkārt, izmantodama kļūdainu loģiku, saprātīga privātā investora kritēriju ierobežoti attiecinot uz konkrētu brīdi, proti, 2002. gada 4. decembri, un, otrkārt, pamatodamās uz faktiskajiem apstākļiem, kuri nenorāda uz šādu pārrāvumu un kurus esot ietekmējuši kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi, ir kļūdaini secinājusi, ka aplūkoto valsts pasākumu virknē ir pārrāvums, kas ir noticis 2002. gada decembrī.
- 122 Proti, kopš 2002. gada jūlija sniegto paziņojumu noteicošās ietekmes dēļ pat ar privātu uzņēmēju autonomu lēmumu nebūtu pieticis, lai likvidētu pastāvošo saikni starp šiem paziņojumiem un akcionāra avansa projektu.
- 123 Piedevām pārsūdzētā sprieduma 249.–254. punktā ietvertais Vispārējās tiesas konstatējums, saskaņā ar kuru 2002. gada decembrī ir noticis būtisks pārrāvums, jo sākotnēji paziņotā apņemšanās ir konkretizējusies, esot pretrunā gan faktu konstatējumam, ko Vispārējā tiesa ir veikusi minētā sprieduma 212.–215. punktā, saskaņā ar kuru kopš 2002. gada jūlija sniegtie paziņojumi ir snieguši *FT* priekšrocību, kas ir pastāvējusi vismaz līdz 2002. gada 17. decembrim, gan Tiesas galīgajiem faktu konstatējumiem, kuri ir izteikti sprieduma *Bouygues* 133. punktā.
- 124 Septītajā daļā Komisija norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 246. un 247. punktā Vispārējā tiesa ir paudusi uzskatu, ka, pat ņemot vērā visu Francijas valsts iejaukšanās pasākumu laikposmā no 2002. gada jūlija līdz decembrim virkni, visus šī procesa posmus līdzīgi būtu varējis īstenot saprātīgs privāts uzņēmējs tirgus ekonomikā, kurš, pirms tas uzņemtas neatsaucamas investīciju saistības, rūpējas, lai būtu izpildīti visi izvirzītie nosacījumi. Kā norāda Vispārējā tiesa, Francijas valsts tādējādi esot vēlējusies iespaidot tirgus, izmantojot savu reputāciju, lai atjaunotu to uzticību, un, konkrēti, centusies panākt *FT* kredītreitinga saglabāšanu ar mērķi sagatavot šim uzņēmumam stabilu un lētāku refinansējumu nākamajā stadijā.
- 125 Tomēr, pēc Komisijas domām, šādi spriežot, Vispārējā tiesa nav ievērojusi reputācijas apdraudējumu, ko izraisa paziņojums, kurš netiek izpildīts, un valsts, kas sniedz šādu paziņojumu, īpašā situācija. Faktiski uzņēmēju uzticēšanās konkrētās valsts paziņojumiem par atbalstu valsts uzņēmumiem esot jo mazāka, ja paziņojumiem nav seku. Komisija piebilst, ka, lai gan tā apstrīdētā lēmuma preambulas 219. apsvērumā beigu beigās ir atteikusies konstatēt atbalsta pastāvēšanu vienīgi uz kopš 2002. gada jūlija sniegto paziņojumu pamata, tas nenozīmējot, ka tai ir bijušas šaubas par Francijas valsts reputācijas apdraudējumu, ko būtu izraisījusi tās paziņojumu neizpilde.
- 126 Šajos apstākļos Komisija uzsver, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, pieprasot, lai valsts līdzekļu nodošana notiktu vienlaikus ar priekšrocības piešķiršanu, un uzskatot, ka reputācijas apdraudējums var pastāvēt tikai tad, ja notiek valsts līdzekļu iesaistīšana.

- 127 Komisija vērš uzmanību turklāt uz to, ka paziņojumiem par valsts iesaistīšanos piemīt tāda īpatnība, ka tie nav saistīti vien ar valsts kā akcionāres, bet arī valsts kā valsts varas nesējas uzticamību, un tas tā ir pat tad, ja tā paziņo, ka izsakās valsts kā akcionāres vārdā, jo paziņojumu izpilde ir arī politiskās uzticamības jautājums.
- 128 Visbeidzot, pēc Komisijas domām, Vispārējā tiesa nav juridiski pietiekami pamatojusi savu pārsūdzētā sprieduma 247. punktā ietvertu argumentāciju, saskaņā ar kuru valsts kā akcionāre esot bijusi jāsalīdzina ar globālu ekonomikas subjektu. Proti, saprātīga privātā investora kritēriju piemērot valstij kā globālam subjektam esot iespējams vienīgi tad, ja to pamato īpaši apstākļi.

Tiesas vērtējums

- 129 Komisijas argumentācijas, ko tā norāda otrā pamata septiņās daļās, mērķis būtībā ir pierādīt, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā attiecībā uz tā brīža noteikšanu, kurš tai bija jāizmanto par atskaites punktu, novērtējot saprātīga privātā investora kritēriju. Proti, Komisija skaidro, ka šis brīdis esot 2002. gada jūlijs, nevis, kā kļūdaini esot atzinusi Vispārējā tiesa, 2002. gada decembris.
- 130 Pirmkārt, ciktāl Komisija saistībā ar otro līdz piekto daļu uzsver, ka spriedumā *Bouygues* identificētā priekšrocība attiecas arī uz kopš 2002. gada jūlija sniegtajiem paziņojumiem, ir jānorāda, ka šī interpretācija ir pretrunā apstrīdētā lēmuma interpretācijai, kuru sprieduma *Bouygues* 70.–75. punktā un 126.–129. punktā ir sniegusi pati Tiesa.
- 131 Proti, minētajos punktos Tiesa konstatēja, ka ar šo lēmumu identificēto priekšrocību veido tikai un vienīgi 2002. gada 4. decembra paziņojums kopā ar akcionāra avansa projektu. Turpretim no minētā sprieduma 132., 134., 136. un 139. punkta netieši, bet obligāti izriet, ka Tiesa šo priekšrocību nav attiecinājusi uz kopš 2002. gada jūlija sniegtajiem paziņojumiem, jo tie ietilpst vienīgi šādi identificētā atbalsta pasākuma kontekstā.
- 132 Līdz ar to, tā kā Komisijas argumentācija izriet no kļūdainas sprieduma *Bouygues* interpretācijas un tā kā tā neatbilst arī pašam apstrīdētā lēmuma saturam, tā ir jānoraida kā neefektīva (šajā ziņā skat. spriedumu *Bouygues*, 79. punkts).
- 133 Otrkārt, runājot par pirmajā daļā norādīto argumentāciju, ir jākonstatē, ka arī tā izriet no pārsūdzētā sprieduma kļūdainas interpretācijas, jo Vispārējā tiesa tā 219.–222. punktā ir paudusi uzskatu, ka saprātīga privātā investora kritērijs ir jāpiemēro attiecībā “uz to laiku, kad tika noteikti finanšu atbalsta pasākumi,” un tātad šajā lietā – “2002. gada 4. decembra paziņojum[u] apvienojumā ar akcionāra avansa projektu”.
- 134 Līdz ar to Vispārējā tiesa ir minējusi abus notikumus, kas atbilstoši spriedumā *Bouygues* ietvertajai judikatūrai veido aplūkoto priekšrocību, un, pretēji tam, ko apgalvo Komisija, nekādā ziņā nav izslēgusi, ka prasītais izvērtējums varētu būt jāveic drīzāk attiecībā uz laikposmu, nevis konkrētu brīdi.
- 135 No minētā izriet, ka pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.
- 136 Arī sestā daļa, ņemot vērā, ka tā, pirmkārt, ir pamatota ar to pašu kļūdaino pārsūdzētā sprieduma interpretāciju un, otrkārt, parāda, ka Komisija vienīgi apstrīd Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu attiecībā uz jautājumu, vai faktiskie apstākļi, kas pastāvēja laikā no 2002. gada jūlija līdz decembrim, uzrāda pārrāvumu valsts pasākumu virknē vai ne, ir jānoraida.
- 137 Treškārt, ir jākonstatē, ka argumentācija, ko Komisija ir norādījusi septītajā daļā, nav pieņemama, ciktāl tās mērķis ir apšaubīt Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu, saskaņā ar kuru nav neiespējams, ka privāts investors laikā no 2002. gada jūlija līdz decembrim būtu rīkojies analogiski Francijas valstij.

- 138 Ceturtkārt, ciktāl Komisijas argumentācija, kopumā ņemot, ir jāizprot tādējādi, ka, pēc šīs iestādes domām, pastāv nesaraujama saikne starp piešķirtā atbalsta pasākumu un tā kontekstam piederošajiem apstākļiem, turklāt no šīs saiknes izriet, ka, lai gan šie apstākļi ir atšķirīgi no minētā pasākuma, pēdējās minētās atbilstība no saprātīga privātā investora kritērija viedokļa bija jānovērtē brīdī, kad radās šie apstākļi, nevis brīdī, kad tika noteikts šis pasākums, ir jānorāda turpinājumā minētais.
- 139 Vispirms no 2012. gada 5. jūnija sprieduma Komisija/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, 85. punkts) izriet, ka, novērtējot saprātīga privātā investora kritēriju, nevar tikt ņemti vērā apstākļi, kas rodas pēc brīža, kad tiek noteikts attiecīgais pasākums.
- 140 Turpinājumā no tā paša sprieduma izriet, ka šis novērtējums ir jāveic attiecībā uz apstākļiem, kas bija zināmi brīdī, kad tika pieņemts lēmums veikt investīciju (spriedums, 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 105. punkts).
- 141 Šajā ziņā Tiesa ir norādījusi, ka brīdis, kad ir ticis pieņemts lēmums veikt investīciju, un brīdis, kad ir ticis noteikts pasākums, var arī nesakrist, jo minētais lēmums var tikt pieņemts krietni pirms tam, kad tiek noteikts pasākums (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 105. punkts).
- 142 Šajā lietā ir jānorāda, ka saskaņā ar neatkarīgu faktu vērtējumu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 222.–232. punktā ir konstatējusi, ka akcionāra avansa projekts radās tikai 2002. gada decembrī, minētā sprieduma 234.–245. punktā – to, ka Francijas valdība 2002. gada jūlijā nebija uzņēmusies nekādas stingras saistības, un minētā sprieduma 249.–254. punktā – to, ka lēmums finansiāli atbalstīt FT akcionāra avansa projekta veidā netika pieņemts 2002. gada jūlijā, bet gan decembra sākumā.
- 143 Šajos apstākļos, kā pārsūdzētā sprieduma 230. punktā ir pamatoti konstatējusi Vispārējā tiesa, ja 2002. gada jūlijā tiktu iepriekš paredzēts brīdis, kad ir jānovērtē saprātīga privātā investora kritērijs, tas obligāti izraisītu to, ka no šī novērtējuma tiktu izslēgti nozīmīgi apstākļi, kas ir radušies laikā no 2002. gada jūlija līdz decembrim.
- 144 Tātad ir jākonstatē, ka šāds rezultāts nebūtu savienojams ar šī sprieduma 91. punktā atgādināto Tiesas pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru Komisijai, veicot savu novērtējumu, ir pienākums ņemt vērā visus nozīmīgos apstākļus.
- 145 No tā izriet, ka otrais pamats ir jānoraida daļēji kā nepieņemams un daļēji kā nepamatots.
- 146 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, apelācijas sūdzība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 147 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 148 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 149 Tā kā spriedums Komisijai nav labvēlīgs un *Orange*, kā arī Francijas valdība ir prasījušas piespriest tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tad tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]